

BERLIN

NR. 3/2015 - ÅRGANG 5

AKTIONÆRINFORMATION ● EGENSINVEST EJENDOMME TYSKLAND A/S

Flytning af statsinstitutioner
fra Bonn til Berlin har skabt grobund
for **vækst**

KONCERN HOVED- OG NØGLETAL

PERIODEN (t.kr.)	1/1-30/06 2015	1/1-30/06 2014	1/1-31/12 2014
Nettoomsætning	21.777	20.475	42.452
Resultat af primær drift	11.575	10.616	21.747
Finansielle poster (netto)	-5.957	-6.870	-13.708
Dagsværdiregulering	12.796	6.334	21.128
Periodens resultat	14.951	8.616	16.943
Investeringsejendomme til dagsværdi	884.121	851.822	866.184
Balancesum	887.892	858.836	872.159
Egenkapital eksklusiv minoritetsinteresser	308.396	279.263	294.474

NØGLETAL

Resultat pr. aktie efter skat	6,37 kr.	3,67 kr.	7,22 kr.
Egenkapital forrentning efter skat	5,0%	3,1%	6,00%
Soliditetgrad	34,7%	32,5%	33,8%

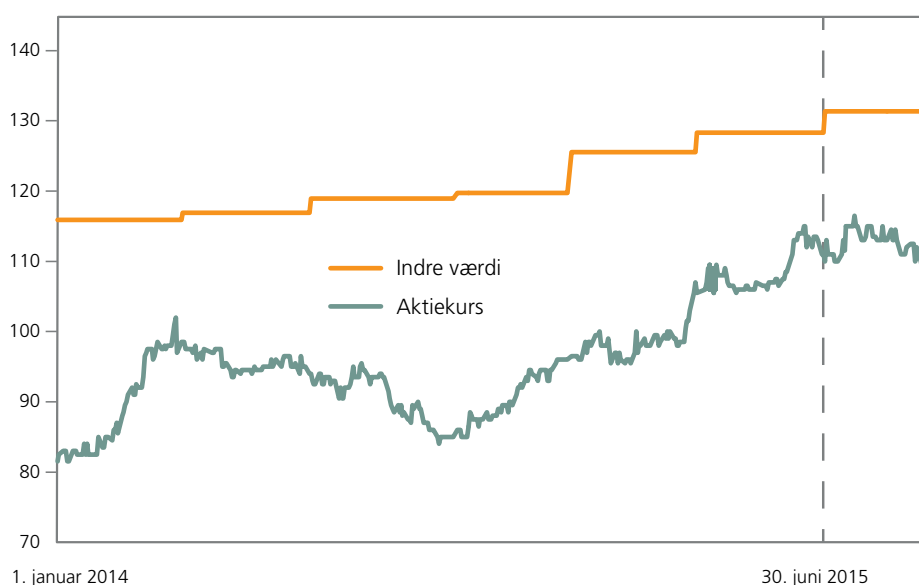
AKTIEN

Kurs ultimo i perioden	111	94	96
Indre værdi	131,34	118,93	125,41
Kurs/Indre værdi pr. 31/12	0,85	0,79	0,77
Omsætning i mio. kr.	38	21	46,3

PORTEFØLJEN

Antal ejendomme	32
Antal lejemaal	697
Antal m ²	58.498

UDVIKLING I AKTIEKURS OG INDRE VÆRDI

INDHOLD

- 3** Selskabets drift
- 4** Innovation og iværksættere i Berlin
- 6** Hovedstadseffekten
- 8** Facaderenovering
- 10** Platoon Kunsthalle

UDGIVELSE

EgnsINVEST Ejendomme Tyskland A/S
Vitus Berings Plads 5
8700 Horsens
info@ejdtykland.dk

REDAKTION

Thorkild Steen Sørensen (ansv.)
Ulla Sørensen

LAYOUT/PRODUKTION/FOTO

Charlotte Baagø

SKRIBENTER

Charlotte Baagø

TRYK

Zeuner A/S, Aarhus N.
BERLIN er svanemærket.
Eftertryk kun tilladt efter aftale
med EgnsINVEST.

FOTOS

EgnsINVEST

FORSIDEN

Glaskuplen på Reichstagsbygningen.
Foto: Shutterstock

DOWNLOAD MATERIALE

Periodemeddelelsen for EgnsINVEST
Ejendomme Tyskland A/S - 2. kvartal
2015 kan downloades fra hjemmesiden: www.ejd-tykland.dk

Halvårsrapport 2015

RESULTAT PÅ **18,4 MIO. KR.**

EgnsINVEST Ejendomme Tyskland A/S har i andet kvartal 2015 realiseret et resultat før skat på i alt 11,5 mio. kr. hvoraf 8,6 mio. kr. kan henføres til dagsværdiregulering af investeringsejendomme. Dermed er resultatet for halvåret før skat 18,4 mio. kr.

- Resultatet før kurs- og værdireguleringer (EBVAT) i perioden 1. april til 30. juni er på 2,9 mio. kr., mens resultatet før skat er på 5,6 mio. kr.
- Der er i perioden foretaget værdireguleringer for i alt 8,6 mio. kr., svarende til 0,97% af selskabets samlede anlægsaktiver.
- Selskabets indre værdi er i perioden steget med 2,36% til 131,34.
- Børskursen er i perioden steget fra 107,0 til 111,0 hvilket er en stigning på 3,7%.
- Selskabets tomgang er 1,48% for boliger og 6,67% for erhverv pr. 30. juni 2015, i alt 2,15% (15 lejemål).

- Egenkapitalforrentningen før skat udgør 3,8% for perioden.
- Soliditeten udgør 34,7%.
- De likvide beholdninger udgør 2,5 mio. kr.

LEDELSENS FORVENTNINGER

Resultatet for perioden 1. januar - 30. juni 2015 før kurs- og værdireguleringer (EBVAT) udgør 5,6 mio. kr. Ledelsen er tilfreds med resultatet. Selskabet fastholder, at forventningerne til EBVAT for regnskabsåret 2015 vil ligge i intervallet 9,5-10,0 mio. kr. Hertil kommer værdiregulering af selskabets ejendomme.

Tomgangen forventes at ligge i niveauet 2% for boliger og ca. 4% for erhverv. Under hensyntagen til fluktation og istandsættelse af lejligheder, inden nye lejere kan flytte ind, anses en lavere tomgang ikke for realistisk.

Der er ubenyttede kreditter i selskabet på 28,7 mio. kr., som kan bruges til renoveringsprojekter og andre tiltag på ejendommene. ■

EBVAT

Resultatet efter renter, men før dagsværdireguleringer og særlige poster.

INNOVATIONS- & IVÆRKSÆTTERBY

Berlin arbejder aktivt for at skabe vækst i erhvervslivet ved at gøre det attraktivt både at starte nye virksomheder op, tiltrække virksomheder udefra og gøre det attraktivt at udvide forretningen for de, der allerede er der.

Af Ulla Sørensen

41.400 nystartede virksomheder sidste år og en topplacering i statistikken, når det gælder åbning af nye forretninger målt i forhold til antallet af indbyggere, betyder, at Berlin har fået et image som Tysklands iværksætterhovedstad. Det forpligter, og derfor har byen stort fokus på at skabe muligheder og rammer, der kan give gode ideer vinger og hjælpe de nye virksomhedsejere godt i gang. Blandt et af de kreative tiltag, der er etableret, for at give boblerne i Berlins erhvervsliv plads i rampelyset er konferencen, "Lange Nacht der Startups". Konferencens formål er at lade nye virksomhedsejere møde mere erfarne erhvervsledere og på den måde skabe grobund for noget større og mere.

For at få plads på konferencen er det ikke nok, at startup-virksomheden kan præsentere en fantastisk idé. Den skal have et konkret færdigudviklet produkt at fremvise, som det vil være muligt at udbyde på markedet. Konferencen begrænser ydermere ansøgerfeltet ved at opstille ti kategorier af brancher

eller fagområder, som virksomhederne skal arbejde inden for. Endelig er der krav om, at deltagerne skal præsentere deres produkt på en kreativ måde. Disse skrappe kriterier til trods har der alligevel været 300 ansøgere til konferencen i år, dobbelt så mange som der var plads til.

NY INDUSTRIPARK TIL GRØNNE VIRKSOMHEDER

Gruppen af de nye virksomheder, som arbejder med bæredygtige og grønne produkter og løsninger, vil fremover kunne få hjælp i Berlins nye CleanTech Business Park, der netop er åbnet. Det 90 hektar store område placeret i Marzahn Hellersdorf-distriktet i den nordøstlige del af byen, er Berlins største industriareal. Eftersom der de seneste mange år har været fokus på forskning og udvikling inden for bæredygtighed, vedvarende energi og miljøvenlige løsninger, mente byen, at det var på tide at gøre noget for at kunne tilbyde den type virksomheder nogle attraktive forhold, så de ville udvide deres forretning

” Andreas Geisel, Berlins byudviklingssektor, meldte denne sommer således ud, at de må opjustere befolkningsprognosen.

og herunder produktionsenheder i Berlin. Dette førte til, at man reserverede industriarealet og i 2012 begyndte etableringen af området. Et udvidet transportnet af både veje og offentlige transportmidler er med til at gøre CleanTech-parken attraktiv for de grønne virksomheder.

CleanTech Business Park henvender sig til alle typer virksomheder med et grønt og bæredygtigt fokus, men der lægges ikke skjul på, at man helst ser, at det er industrivirksomheder, som slår sig ned. Da Berlins andel af fremstillingsvirksomheder er lille sammenlignet med Tysklands øvrige storbyer, er det vigtigt for byen at få den sektor til at vokse og her skabe nye arbejdspladser, der både fastholder de mange unge, som pt. er i gang med en uddannelse samt tilbyder jobs til den voksende befolkning. Til de grønne startup-virksomhederne tilbyder parken CleanTech Innovation Center. Med tilknyttet mentorordning, billig husleje og moderne produktionsfaciliteter giver centret de unge håbefulde iværksættere mulighed for i trygge rammer at vokse sig mere solide og levedygtige.

3,75 MIO. INDBYGGERE I 2019

Den store iværksætterånd og den målrettede indsats for at tiltrække grønne industrivirksomheder hænger nøje sammen med, at Berlin udvikler sig med rivende hast. Udviklingen bliver meget tydelig, når statistikkerne for indbyggertallet hvert halve år offentliggøres i Berlin. De seneste års kraftige vækst har afstedkommet, at man nu også fra officiel side er kommet med en ny ud-

melding om forventningerne. Andreas Geisel, Berlins byudviklingssektor, meldte denne sommer således ud, at de må opjustere befolkningsprognosen. Hidtil har den officielle holdning været, at man forventede, at Berlins befolkning i perioden 2011 til 2030 vil være vokset med 250.000. I den nye udmelding fremgår det, at myndighederne i Berlin mener, at byen allerede vil have nået den stigning i befolkningen i 2019, altså mener man, at Berlin har nået et indbyggertal på 3.750.000 11 år tidligere end anslået i prognosen. Der bliver med andre ord brug for og er basis for vækst i erhvervslivet, men der er også behov for at ejendomsmarkedet skal vokse for at skaffe de nye berlinere tag over hovedet. ■

Hovedstadseffekt og statsapparatets betydning

Ved beslutningen om, at Berlin skulle være Tysklands hovedstad, blev byens fremtid lagt. Flytningen af statsinstitutioner fra Bonn til Berlin har skabt grobund for vækst både økonomisk og kulturelt.

På en 10 hektar stor grund i Chausseestraße, i bydelen Mitte har der i nogle år været gang i de store entreprenørmaskiner og betonelementer. Det er den tyske efterretningstjeneste, Bundes Nachrichtendienst, som her bygger nyt hovedkontor med plads til 4000 medarbejdere. Aktiviteten på den store byggegrund er smittet positiv af på kvarteret. At kunne byde en så markant nabo velkommen betyder, at området omkring Chausseestraße har gennemlevet en forandring fra trist ingenmandsland, hvor muren engang løb, til attraktivt byområde.

En 260.000 m² stor arbejdsplads med dette lidt kontroversielle formål, tager naturligvis noget tid at gøre færdig. Forandringerne i Chausseestraße-kvarteret har derfor været i gang i næsten ti år. Restauranter, caféer og hoteller er åbnet. Driftige folk har åbnet forretning her med henblik på at kapre kunderne blandt medarbejderne i Bundes Nachrichtendienst herunder blandt andet et fitnesscenter, som vil gøre det let for de tyske "efterretningsagenter" at holde formen ved lige. Sidst men ikke mindst er der kommet gang i kontor- og boligbyggeriet.

Det er set andre steder i byen, at aktiviteterne fra en statslig arbejdsplads bliver samlet på en ny adresse centralt i Berlin og afføder, at et helt kvarter løftes. Overordnet set handler det om en udvikling, som har fundet sted, siden det i 1991 blev besluttet, at Berlin skulle være hovedstaden i det genforenede Tyskland.

BERLIN/BONN-LOVEN

Hovedstadsbeslutningen blev truffet mindre end to år efter murens fald i en tid, hvor virksomheder i Berlin lukkede på stribe, befolkningstallet faldt og de fysiske spor efter muren trak en grim linje tværs gennem byen. Der skulle derfor en god portion visionær tankekraft til for at forestille sig, at den nedslidte og arrede by på nogen måde ville kunne få det format og den power, man forventede af Tysklands hovedstad.

Der skulle en intens debat, som tog over ti timer til, inden forslaget den 20. juni 1991 blev vedtaget med 338 stemmer for og 320 imod. Et af de tunge punkter i forhandlingerne handlede om flytning af statslige institutioner og arbejdspladser – ministerier, domstole og andre po-

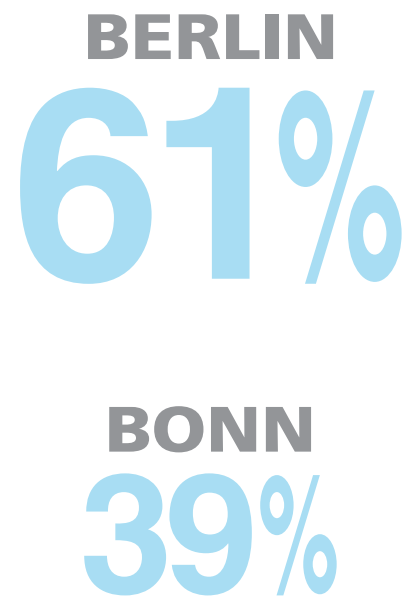
litiske magtbaser. Som følge af beslutningen blev der derfor nogle år senere udarbejdet en lov, Berlin/Bonn Gesetz. Den skulle varetage implementeringen af Berlin som Tysklands nye hovedstad, uden at Bonn, hovedstaden i det tidligere Vesttyskland, mistede sin status som regeringsby.

I henhold til en måling, der blev foretaget i 1994, hvor loven blev vedtaget, indbar det, at 54% af statsapparatet skulle blive i Bonn, mens Berlin ville få 46%. Forbundskancelliet, Udenrigsministeriet, Indenrigsministeriet, Finansministeriet og Justitsministeriet var blandt de ministerier, der skulle flytte fra Bonn til Berlin, men dog fortsat bevare kontorer i Bonn. Landbrugsministeriet, Forsvarsministeriet, Sundhedsministeriet og Miljøministeriet var blandt de ministerier, der skulle blive i Bonn, men have kontorer i Berlin. Loven er ikke blevet ændret i mellemtiden – Tysklands regering er den dag i dag delt fysisk mellem de to byer – og så alligevel. En ny opgørelse viser nemlig, at meget er sivet fra Bonn til Berlin i de seneste 20 år, så fordelingen af statsapparatet i 2014 hedder 39% til Bonn og 61% til Berlin. "En naturlig udvikling", tænker vi i dag – men ikke en udvikling, som er kommet af sig selv.

HOVEDSTADSEFFekten

Berlins status økonomisk, kulturelt og ikke mindst politisk er således øget igennem de sidste 15-20 år. De statsinstitutioner og dermed videnstunge arbejdspladser og veluddannede medarbejdere, som byen har kunnet byde velkommen, har fungeret som en katalysator for byens vækst. Og den udvikling, der er foregået mange steder i byen i takt med, at et ministerium en ambassade eller noget helt tredje har sat et nyt byggeri i gang, er identisk med det, der er sket i Chausseestraße-kvarteret – blot i langt bredere forstand. Som en sideeffekt har de mange statslige nybyggerier bidraget til, at byen fysisk er vokset sammen igen, da byggegrundene ofte har været tidligere grænseland ved muren.

Skønt de i Bonn klager over tendensen og ser med mistro på ethvert tiltag i Berlin til at udvide antallet af kvadratmeter til statslige arbejdspladser, er der ikke udsigt til, at udviklingen vil stoppe. Hovedstadseffekten er med andre ord selvforstærkende. ■

Facaderenovering

Blandt de opgaver, der følger med, når man driver og udvikler en portefølje af ejendomme, hører også vedligeholdelse og renovering af facader. Med 32 ejendomme, hvor af de 26 defineres som "altbau", dvs. bygget før anden verdenskrig, er EgnsINVEST Ejendomme Tyskland A/S' portefølje ingen undtagelse. Det er et område, der fylder meget i drift- og vedligeholdelsesplanerne, og som selskabet har stor fokus på i det daglige arbejde.

I Berlin er en ejendom med teglstensfacade et sjældent syn. Næsten alle ejendomme har i stedet pudsede facader, hvilket også gælder selskabets ejendomme. Det betyder, at vedligeholdelsesbehovet er anderledes i en ejendomsportefølje i Berlin, end den ville være i Danmark, men også at ekspertisen om renovering og vedligeholdelse af pudsede mure er stor i Berlin.

PUDSEDE FACADER

Grundlæggende består det materiale, man pudser facader med af cement og mørtel, der er blandet med vand i et bestemt forhold og pudset på væggen – umiddelbart ganske ydmyge produkter og en ret enkel proces. Når man beskæftiger sig mere indgående med området og spørger ind til både produkterne og processen, afsløres det, at facadepuds, og hvordan det kommer på væggen, slet ikke er så enkelt endda. Det er ganske afgørende, at håndværkeren kender produkterne og respekterer, hvordan de skal anvendes, hvis resultatet skal blive godt og holde mere end en enkelt vinter.

Produkterne, der anvendes i dag, er forbedret væsentligt i løbet af de seneste år. For at imødekomme de udfordringer, man kender fra pudsede facader, hvor pudset efter få år går i stykker og falder af eller bliver grønt af alger, har man både forbedret produkterne og forsket i, hvordan de skal anvendes for at få et mere holdbart resultat. Udfordringen er at få puds, der kan holde til det kolde og fugtige klima i Nordeuropa.

Af Ulla Sørensen

En omhyggelig planlægning af facadearbejdet er afgørende for et godt resultat. Eftersom mørtel skal være vådt, for at der kan arbejdes med det, kan et arbejde ikke startes op for at skulle fortsættes dagen efter. Vejret er ligeledes en afgørende faktor for et godt resultat. Det kan ikke lade sig gøre at arbejde med facaderenovering i regnvejr, eller hvis temperaturen er under fem grader celsius, og det går heller ikke, hvis solen bager ned på den mur, der skal pudses. Vejrudsigten er derfor med i planlægningen af en facaderenovering. Den dygtige murermester forstår at sætte sit hold og planlægge det arbejde, der skal udføres, lang tid før det går i gang. De første fire step kan måske klares af en enkelt eller to murer, som arbejder med en væg af gangen, mens det sidste step kræver flere, som arbejder på den samme væg samtidig, da der også med slutpuds skal arbejdes vådt i vådt, og en hel væg skal gøres færdig i et træk. Når pudset at tørre op, inden væggen er færdig, for eksempel fordi arbejdet bliver delt over to dage, vil det kunne ses på det færdige resultat.

VAND ER FJENDEN

Selv den dygtigste murer, de bedste materialer og den mest gennemtestede metode kan dog ikke ændre fysikkens love. Derfor er forudsætningen for et holdbart smukt resultat, at forholdene på den enkelte ejendom er i orden, inden arbejdet påbegyndes. Alle pudsede mure, selv hvor arbejdet er udført korrekt, kan ødelægges af indtrængende vand. Utætte tagrender, manglende murerpap i overgangene mellem sokkel og mur, tag og mur med videre og konstruktioner, der er udført forkert, som bevirker, at der trænger vand ind i muren, som ikke kan komme ud igen, vil på sigt få pudset til at krakelere og falde af. Alle ved, at

vand udvider sig i frostvejr, hvilket kan skabe frostsprængninger. Derfor har EgnsinVEST Ejendomme Tyskland A/S et stort fokus på at lokalisere mulige årsager til at pudset falder af og få disse forhold repareret eller ændret først, inden der i gang sættes en facaderenovering.

Blandt de nye tiltag i branchen er indførelse af det, man kalder en "dryptud". Det er i princippet en kant, som placeres under tagudhænget på muren, tagrenden eller ved andre overgange, hvis eneste formål er at bryde vandets overfladespænding. Vand kan løbe ret langt inde under en flade, inden det drypper ned. Til trods for at både tag, tagrender med videre ikke fejler noget, kan det derved trænge ind i murværket og skabe problemer. Det er muligt selv at få en fornemmelse af princippet, hvis man hælder lidt vand ud på et bord og ser, hvordan det løber ind under bordpladen et stykke, inden vandets overfladespænding bliver brudt, og det drypper ned på gulvet.

FACADERENOVERINGER I FREMTIDEN

En facaderenovering bliver ofte til en energirenovering – en udvikling der på flere måder bidrager positivt til ejendommens stand og generelle kvalitet. Det sker ved, at håndværkeren i stedet for at foretage en almindelig renovering af facaden med netpuds og slutpuds starter med at sætte isoleringsplader op, som efterfølgende pudses op. Isoleringen både beskytter ejendommen og øger komforten for lejerne. Der er den fordel ved at isolere udvendig fremfor indvendig, at man flytter det såkaldte "dugpunkt" udad. Det vil sige, at man flytter det punkt i konstruktionen tættere på ydremuren, hvor den vanddamp, der naturligt er indeholdt i luften, kondenserer og bliver til vand igen.

En facaderenovering indebærer ofte fem step:

1. AFRENSNING:

Løs puds bankes af og muren renses af for eventuelle alger.

2. PRIMER:

Et grunderprodukt, der smøres på muren for at sikre en ensartet vedhæftning og optørring.

3. NETPUDS:

Når primeren er smurt på, bruger håndværkeren en grundpuds til at rette muren op med. Produktet er en mineralsk armeringsmørtel dvs. en mørtel, som indeholder glasfiberstykker. I denne mørtel pudses et glasfiber armeringsnet. Nettet kommer typisk på ruller og har huller på 6x6mm. Det er afgørende, at nettet placeres korrekt i mørtlen og en tommelfingerregel siger, at det skal sidde en tredjedel inde i grundpudset. Nettet skal desuden lægges i, mens pudset er vådt, så der bliver arbejdet vådt i vådt, for at resultatet bliver holdbart. Herefter skal den pudsede væg tørre helt op. For at kontrollere om muren er tør, kan man benytte et gammelt murerfif. Med tape klæbes en plasticpose op på muren. Er den tør dagen efter, når man piller den ned igen, er muren tør, i modsat fald må man vente lidt længere, inden man kan komme videre med næste proces.

4. PRIMER ANDEN GANG:

Når den pudsede mur er tør er det normalt igen at smøre primer på for at hjælpe slutpudset med at få en ensartet vedhæftning og farve.

5. SLUTPUDS:

Slutpuds fås i forskellige materialer. Ofte anbefales det at benytte en silikone-harepiks-puds, som ikke består af hverken kalk eller cement. Strukturen betyder, at vandet preller af, og at det derfor holder længere. Slutpudset er det, man ser, når muren er færdig. Den bidrager med andre ord kun til det visuelle og ikke til styrken.

Cement fremstilles af ca. 75% kalksten eller kridt, der blandes med ca. 25% af for eksempel ler, sand eller skifer. Det brændes ved en temperatur på 1400-1500 grader celsius, hvorefter det knuses til pulver.

Jo varmere luften er, jo mere vanddamp kan den indeholde. Når vanddampen bevæger sig inde fra huset og ud, bliver den naturligt kølet ned undervejs, og på et tidspunkt undervejs inde i muren vil noget af den damp, der er bundet i luften, kondensere. Det er naturligvis mest hensigtsmæssigt, at det sker så tæt på ydermuren som muligt, da dannelse af skimmelsvampe og andre gener forårsaget af fugt i boligen derved forhindres. Fugtproblemerne kan også løses ved at lufte ud jævnlige, men det er ofte vanskeligt for lejere at se fornuften i at lukke varmen ud og kulden ind. Vi er jo opdraget til at spare på energien.

Derfor er der store perspektiver i at energirenovere, og udvendig isolering af facaderne er meget effektivt. Der forskes samtidig massivt i at forbedre isoleringsprodukterne, så pladerne kan blive tyndere, uden at det går ud over isoleringsevnen. Det gør dem nemmere at arbejde med og skaber ikke så store arkitektoniske udfordringer for bygningernes udseende. Behovet for at reducere energiforbruget i boligejendommene, uden at det skaber fugtproblemer, er fortsat stort. Et andet forhold, der forskes intens i, har relation til klimaforandringerne. I Nord-europa betyder forandringerne, at vores bygninger og facader udsættes for mere ekstrem regn og fugt, end de tidligere har været. Det stiller nye krav til de materialer, vi anvender på vores facader.

I Berlin er udvendig isolering af bygningsmassen meget populær, og mange ejendomme, inklusiv selskabets egne, er blevet energirenoveret med udvendig isolering. Generelt arbejder EgnsINVEST Ejendomme Tyskland A/S med både facade- og energirenoveringer. Grundlæggende handler det om at pleje og udvikle ejendommene ved at arbejde med det, der kan løfte deres kvalitet og dermed bidrage til en værdiforøgelse

STO er en blandt flere producenter af de materialer, der anvendes til facaderenovering. Denne artikel er blevet til blandt andet på baggrund af et interview med STO.

Platoon KUNSTHALLE

– et globalt kreativt netværk

Et charmerende træk ved kvarteret Prenzlauer Berg, hvor Ejendomme Tyskland A/S har flere ejendomme, er den mangfoldighed, man møder. Kvarteret emmer af liv, kreative mennesker og sjove events.

Af Charlotte Baago

På en tom byggegrund på Schönhauser Allee, en af hovedgaderne i Prenzlauer Berg, mellem boligejendommene, ligger "Platoon Kunsthalle". Kunsthallen består af 34 sammensatte skibscontainere, der danner et eksperimenterende mødested for kunstnere og andre kreative sjæle. Bag kunsthallen står organisationen Platoon, som er et internationalt netværk, hvor man har fingeren på pulsen og er først med de "hotte news" inden for det kreative miljø. Platoon åbnede en tilsvarende containerkunsthall i Seoul i 2009, og i 2012 fulgte så hallen i Berlin.

Kunsthalls rå bygningskoncept skaber en god kulisse for den type arrangementer og projekter, som stedet er vært for. Her vises forskellige kunstprojekter, workshops, udstillinger, filmaftener, koncerter, diskussionspaneler og multimedieevents. Formålet er at styrke de kreative subkulturer, følge de globale bevægelser samt knytte dem til deres netværk.

Platoon tilbyder et specielt stipendieprogram for unge kunstnere, så de kan udvikle deres kreative projekter samt skabe interesse for deres kunst eller produktideer.

ELEKTRONISK TØJ OG SORT MAD

Som eksempel blev der i efteråret 2014 afholdt en to-dages event med temaet "Elektronisk beklædning". Her blev blandt andet præsenteret en hættetrøje med indbygget højttaler, en cowboyvest med et digitalt ur og plateausko med integreret guitar.

Foran selve hallen er et mindre caféområde, hvor folk slår sig ned og hygger sig. Her kan berlinerne fornøje ganen

med gamle kendinge i ny forklædning. Eksempelvis blev der på et tidspunkt serveret en kulsort burgerbolle med bøf og salat.

Den 4. september blev arrangementet "Korean Street Food Culture" afholdt i Kunsthalle. En festaften hvor eksotisk duftende mad og risvin blev indtaget til tonerne af rytmisk koreansk popmusik. Så for en stund var Prenzlauer Berg forvandlet til en koreansk city-night. Invitationer til den slags arrangementer spredes i høj grad via de sociale medier, hvilket også er med til at gøre det trendy at deltage.

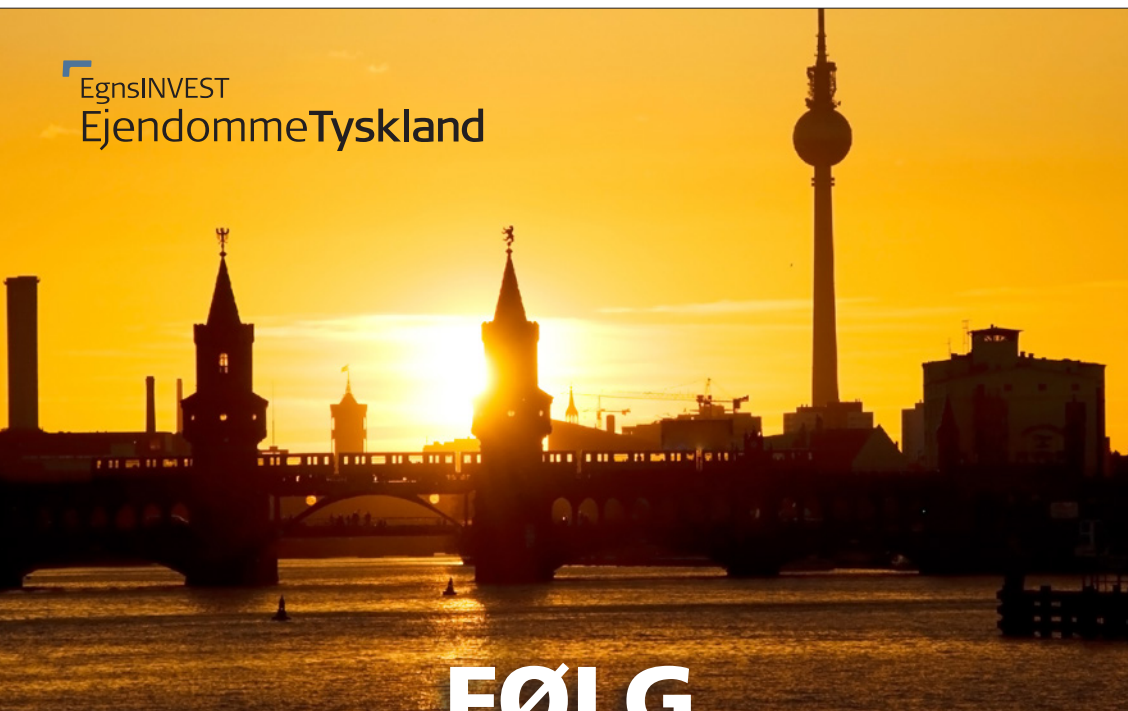
De mange spændende arrangementer i Kunsthalle skaber på denne måde et forfriskende og kontrastfyldt pust til resten af kvarteret og er med til at gøre byen levende. ■

I stueetagen kan man nyde en forfriskning fra caféen samt læse et nummer af det gratis "Platoon Magazine".

EgnsINVEST
EjendommeTyskland

FØLG UDVIKLINGEN I SELSKABET MODTAG NYHEDER OG MEDDELELSER DIREKTE

Tilmelding på www.ejdtyskland.dk